

Nazwa działania:	Rozwój i testowanie alternatywnych narzędzi połowowych i urządzeń mających na celu ograniczenie przypadkowego połowu chronionych gatunków zwierząt (ptaków i ssaków)										
Kod:	BALPL-M005										
Typ aktualizacji:	Działanie z KPOWM, zmienione			Kategoria:			Stan wdrażania:			wdrażanie rozpoczęte	
Lokalizacja (obszar, którego dotyczy działanie – zasięg geograficzny oraz lokalizacja miejsca, w którym ma być podjęte):											
Istota problemu:	<p>Rybołówstwo wywiera presję nie tylko na docelowe gatunki ryb, ale także na populacje innych organizmów wpadających w sieci, przy czym w przyłowie mogą znajdować się nie tylko ryby, ale także ptaki i ssaki. Z wielu powodów raportowana przez rybaków skala przyłowu jest zwykle zaniżana, niemniej jednak przyłów jest uważany za jedno z kluczowych zagrożeń dla bałtyckiego morswina, a także za znaczące zagrożenie dla niewielkiej polskiej populacji foki szarej oraz dla szeregu gatunków ptaków morskich. Istniejące dane wskazują na to, że najbardziej niebezpieczne są popularne wśród przybrzeżnych rybaków narzędzia stawne, w tym oplątujące.</p> <p>Problem interakcji ptaków i ssaków morskich z sieciami jest z jednej strony problemem ekologicznym, ale z drugiej strony także problemem ekonomicznym. Ptaki i ssaki zwykle wpadają w sieci dlatego, że poszukują w nich łatwej zdobyczy. Zwykle rezultatem jest zniszczenie części połowu, a często także sieci. Niestety, w wielu przypadkach takie odwiedziny kończą się tragicznie także dla samych odwiedzających.</p> <p>Rozwiązaniem na długą metę wydaje się zmiana narzędzi i technik połowowych na takie, które z jednej strony zabezpieczą rybaków przed stratami, a z drugiej strony nie będą zagrażać ptakom i ssakom. Na skalę komercyjną takie nowe narzędzia stosowane są już u wybrzeży Szwecji. W Polsce jak dotąd nie opracowano rozwiązań odpowiadających warunkom naturalnym południowego Bałtyku.</p>										
Historia działania:	<p>W brzmieniu z 2017 r. działanie obejmowało zarówno testowanie i zastosowanie alternatywnych narzędzi połowowych i urządzeń ograniczających przyłów, jak i wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zakazów dotyczących stosowania narzędzi połowowych powodujących wzrost śmiertelności gatunków objętych wskaźnikiem bądź mających negatywny wpływ na stan siedlisk cennych przyrodniczo.</p> <p>Nie wprowadzono zakazów do projektów planów zagospodarowania. Narzędzia połowowe wyposażono w pingery zgodnie z przepisami UE. Kontrole nie wykazują braków. W 2017 r. polscy rybacy oglądali klatki dorszowe w Szwecji, ale nie doszło do testowania klatek dorszowych w Polsce. Analizy ekonomiczne przeprowadzone w Szwecji wskazują na to, że klatki dorszowe zapewniają opłacalność jedynie w pewnych okresach roku (Königson et al., 2015b). Poza tym, podnoszony jest argument, że klatki dorszowe, sprawdzające się w zacisznych wodach przybrzeżnych (zatoki, wyspy) Szwecji, nie są dostosowane do warunków silnego falowania typowych dla nieosłoniętego wybrzeża polskiego.</p> <p>Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie przygotował projekt „Opracowanie i wykorzystanie pułapkowych narzędzi połowu dostosowanych do warunków panujących w polskiej przybrzeżnej strefie Bałtyku”. Projekt został przygotowany i zaplanowany do realizacji przez ZUT w Szczecinie we współpracy z dwiema Grupami Rybackimi. Grupą z Darłowa - Darłowską Grupą Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich Sp. z o. o. oraz z grupą z Kołobrzegu - Organizacją Rybaków Łodziowych – Producentów Rybnych Sp. z o. o. Wniosek został złożony w lutym 2019 r. do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Szczecinie. W maju br. Departament Ochrony Przyrody Ministerstwa Klimatu i Środowiska wystosował poparcie dla projektu, jednak Agencja poinformowała o braku funduszy.</p> <p>Morski Instytut Rybołówstwa podjął badania nad rozwojem i testowaniem innych niż klatki dorszowe narzędzi połowowych. Wstępnie badano skuteczność ograniczania przyłowu ptaków z zastosowaniem paneli sieciowych o wysokim kontraście barwnym oraz sieci wyposażonych w światła LED.</p> <p>Sprawozdawczość w ramach WPZDR nie wykazuje nieprawidłowości w sposobie realizacji obowiązku stosowania pingerów.</p>										
Opis działania:	<p>W zmodyfikowanej postaci działanie polega na pracach badawczo-rozwojowych, których celem będzie opracowanie narzędzi połowowych, które z jednej strony będą stanowiły atrakcyjną pod względem efektywności połowów alternatywę dla narzędzi tradycyjnych, a z drugiej strony będą bezpieczne dla ssaków i ptaków morskich i odporne na ataki ze strony fok. Działanie powinno być realizowane w formie od 1 do 3 projektów badawczo-rozwojowych. Realizacja badań przez więcej niż jeden ośrodek powinna sprzyjać osiągnięciu celu przez zwiększenie różnorodności opracowanych i przetestowanych prototypów.</p>										
Spodziewane efekty:	Opracowanie narzędzi połowowych znacząco redukujących ryzyko przyłowu ptaków i ssaków przy zachowaniu opłacalności połowów.										
Elementy GES:	D1	D4	D6								
Redukcja presji:	poten- cjalna	poten- cjalna	poten- cjalna								
Rodzaj działania:								Typ działania (KTM):		14	20

Podmioty odpowiedzialne:		Minister właściwy ds. rybołówstwa jako instytucja zarządzająca Programem Operacyjnym Rybactwo i Morze 2014-2020 i jego następcą													
		Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa jako instytucja pośrednicząca Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 i jego następcy													
		ośrodki badawczo-naukowe jako beneficjenci grantów													
		Sejm, Senat, Prezydent RP (ustawa - w przypadku realizacji działania ze środków programu będącego następcą PO Rybactwo i Morze 2014 - 2020)													
Podstawa prawna:		art. 146 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne													
		art. 3 ust 1, punkt 1) lit. c) ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego													
		art. 118-124 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (ustawa - w przypadku realizacji działania ze środków programu będącego następcą PO Rybactwo i Morze 2014 - 2020)													
Poziom koordynacji:		krajowy													
Miejsce wdrażania:	Polskie Obszary Morskie	Zasięg oddziaływania:	Otwarte			Przybrzeżne				Przejęciowe					
			Basen Gotlandzki	Zatoka Gdańska	Basen Bornholmski	CW20001WB1 Półwysep Hel	CW20001WB2 Basen Gotlandzki	CW60001WB3 Basen Bornholmski	CW60001WB4 Zatoka Pomorska	TW20001WB1 Zalew Wiślany	TW20002WB4 Zalew Pucki	TW20003WB5 Zatoka Pucka Zewn	TW20004WB6 Zatoka Gdańska Wewn	TW20005WB7 Ujście Wisły Przekop	TW60001WB2 Zalew Szczeciński
Termin rozpoczęcia:		2017					Termin zakończenia:		2025						
Termin osiągnięcia celu po wdrożeniu działania:		2025													
Monitoring realizacji:		Minister właściwy ds. gospodarki wodnej (ogólny monitoring postępów działania), Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa (monitoring realizacji poszczególnych projektów badawczo-rozwojowych)													
Monitoring efektów:		Wody Polskie, Minister właściwy ds. Rybołówstwa (monitoring wykorzystania wyników projektów badawczo-rozwojowych)													
Koszty początkowe [tys. zł]:		1 000		Źródło:		Skala działania może być dostosowywana do dostępności środków. Poziom kosztów przyjęto na podstawie kosztów innych średniej wielkości projektów badawczych z zakresu rybołówstwa morskiego.									
Koszty operacyjne [tys. zł/r]:		0		Źródło:											
Potencjalne źródła finansowania:		Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020 i/lub jego następcą													
WYNIKI ANALIZ WSKAZANYCH W ART. 13.3 PAR 2 MSFD, W TYM ANALIZ KOSZTÓW I KORZYŚCI:															
<p>KORZYŚCI</p> <p>Działanie ma charakter opracowania studialnego, co oznacza, że dopiero po jego wdrożeniu będzie znany efekt i będzie oceniona zasadność podejmowania dalszych kroków. W związku z powyższym analizy kosztów i korzyści nie przeprowadzono, na tym etapie rekomenduje się jedynie wdrożenie działania o charakterze studialnym.</p> <p>KOSZTY</p> <p>Szacunkowe koszty wdrożenia działania wynoszą: 1000000 zł.</p> <p>Zgodnie z założoną metodyką, odnosząc tę wartość do przyjętej 5-cio stopniowej skali oceny, gdzie 1 oznacza bardzo wysoki, a 5 bardzo niski koszt wdrożenia, działanie otrzymało wynikową ocenę 5.</p> <p>EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA</p> <p>Z uwagi na brak możliwości oszacowania efektów działania, nie dokonano oceny efektywności kosztowej.</p>															